

Workshop 2

“Connectie tussen de cursussen pedagogiek en didactiek en het werkplekleren”

Schoolopleidersmiddag 27 maart

Docent: Bob van Beveren
Emailadres: bevbc@hr.nl
Datum: 27 maart, 2024

Bob van Beveren

- Docent aardrijkskunde en onderwijskunde
- Teamleider didactische leerlijn
- Modulehouder Didactiek N3
- Instituutsopleider bij RPO Rijnmond N 1-2-3-4/ DT flex

Deze workshop

Didactiek en pedagogiek in het Werkplekleren

Inhoud leerlijn Pedagogiek

Inhoud leerlijn Didactiek

CIMO-logica

Brainstorm

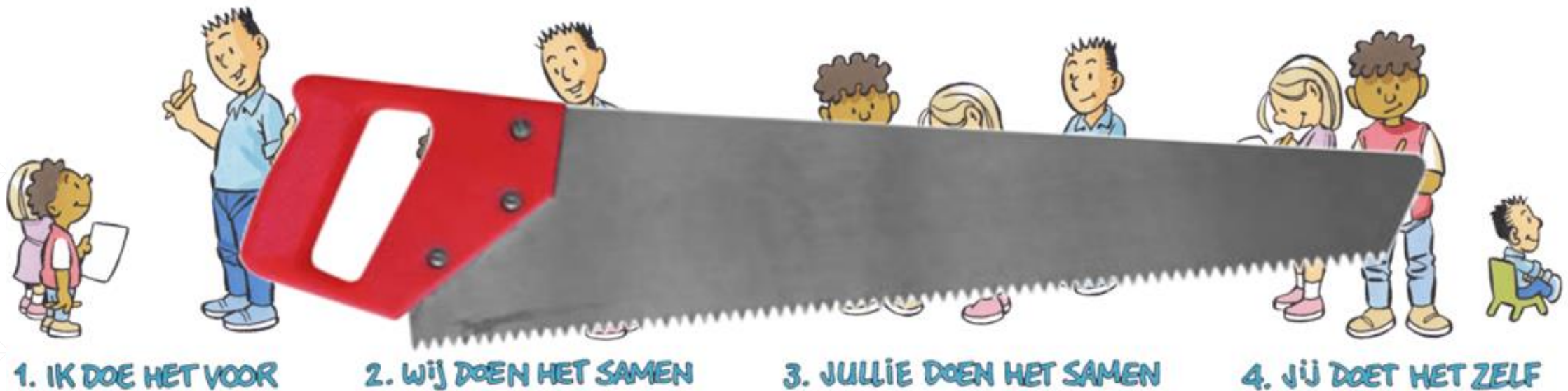
Afsluiting

Disclaimer: “Tevens gaan we aan de slag met jouw rol als schoolopleider en een stukje persoonlijk leiderschap, waarbij het aansturen van de werkplekbegeleiders een centrale rol speelt.”

Didactiek en pedagogiek in het Werkplekleren

- Tijdens colleges zetten docenten uiteen van wat er in de literatuur staat.
- We bieden handvatten aan voor in de praktijk.
- Vervolgens: uitproberen in het Werkplekleren en ervaringen/ reflectie vastleggen d.m.v. een eindproduct (toetsing op theorie en bruikbaarheid).
- In het stageportfolio vastleggen van de handeling(en) d.m.v. bewijzen (LER).

Voorbeeld: Didactiek N3 – handvatten

Didactiek N3: Ontwerpend lesgeven	
Bijeenkomst 1 – Introductie & herhaling	
Algemeen <ul style="list-style-type: none"> - Lesdoelen van vandaag. - Praktische zaken: literatuur - opbouw cursus (gedachtengang) – weekschema (blok 1 én blok 2) - koppeling stage en cursus. - Brightspace en Didactiek N3. 	
Werkvorm: kies je dit college voor begeleiding of autonomie? <ul style="list-style-type: none"> - In dit lesontwerp is er ruimte voor differentiatie op basis van leervoorkeuren* opgenomen. In deze lesfase maak je een keuze voor groep groen (begeleiding) of groep geel (autonomie). - In de kolommen (groen – geel) is hieronder af te lezen wat de bedoeling is. <p>Let op: Gedurende de les mag je niet van groep wisselen! Dit zodat je kunt 'ervaren' hoe het is om onderwijs te volgen wat rekening houdt met de leervoorkeuren van leerlingen/ studenten.</p> <p>* Zie blz. 76 – 77 uit <i>Differentiëren is te leren!</i> (Berben, 2018)</p>	
Kies je voor: groen? <p>Groep groen vindt het prettig om te luisteren naar de docent om er zo achter te komen wat de bedoeling is bij Didactiek N3.</p> <p>Als je iets niet begrijpt dan mag je je vragen uiteraard gewoon stellen aan de docent.</p> <p>Tijdens de uitleg van de docent kom je alles te weten over:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat de koppeling is tussen de LER's van deze cursus combinatie met stage. - Wat de eindopdracht is en hoe je dat vormgeeft op stage. - Wat de CIMO-logica ook alweer is en hoe dit terugkomt in deze cursus. - Go/ No go moment eind blok 1. - De summatieve 'didactiekmarkt'. 	Kies je voor: geel? <p>Groep geel luistert liever niet te lang naar instructies van docenten en gaat zelf opzoek naar antwoorden in Brightspace.</p> <p>Als deelnemer van groep geel werk je zelfstandig, je mag in deze lesfase geen vragen stellen aan de docent of buur maar schrijft de inhoudelijke vragen op zodat ze later in de les gesteld kunnen worden.</p> <p>In Brightspace zoek je voor jezelf antwoord op de volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat is de koppeling tussen de LER's van deze cursus en Werkplekieren niveau 3 (stage)? - Hoe ziet de eindopdracht eruit en hoe pak je dat aan op stage? - Wat is ook alweer de CIMO-logica en waarvoor gebruik je dit tijdens deze cursus? - Wat moet je eind blok 1 in Brightspace inleveren als go/ no go moment? Wat zijn de gevolgen als je dat niet doet? - Hoe rond je deze cursus af en wat heeft de summatieve 'didactiek markt' daarmee te maken?
Voorkennis activeren: Samenwerkend leren & Differentiëren Werkvorm: Driestappen interview	
Groen <p>Inloggen in Brightspace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoe werkt dat eigenlijk? 	Geel <p>Alle vragen die je eerder hebt opgeschreven mag je nu stellen aan de docent.</p>
Afsluiting en vooruitblik <ul style="list-style-type: none"> - Doelen van de les bereikt? - Wat moet je lezen/ voorbereiden voor de volgende les? 	
Tot de volgende bijeenkomst!	

Didactiek N3: Ontwerpend lesgeven - Stel je eigen 'Didactiphone' samen	
Bijeenkomst 7 – Differentiëren in verwerking	
Algemeen <ul style="list-style-type: none"> - Terugblik bijeenkomst 6. - Lesdoelen van vandaag. - Korte theoretische onderbouwing van het lesontwerp en uitleg achter het idee van de 'Didactiphone'. 	
Werkvorm: Stel je eigen 'Didactiphone' samen <ul style="list-style-type: none"> - In dit lesontwerp staat differentiatie in verwerking* centraal. 	
Opdracht: <ul style="list-style-type: none"> - Maak een lesontwerp voor een les(deel) waarbij je gaat differentiëren in verwerking. Het lesontwerp hoeft aan het einde van dit college niet volledig af te zijn, het doel van dit college is niet dat je een lesontwerp afmaakt maar zelf ervaart hoe het is om uitgedaagd te worden met divergente differentiatie. - Je kunt voor je lesontwerp het format gebruiken dat in Brightspace klaarstaat in de map bij bijeenkomst 7. - In deze map tref je ook alle literatuur die hoort bij deze werkvorm. - Eerst stel je je Didactiphone samen door steeds een keuze te maken en deze in te vullen in het keuzemenu. - Let op: Hierbij mag je als je eenmaal een keuze hebt gemaakt wel upgraden maar niet meer downgraden. - Na het samenstellen van je telefoon ga je aan de hand van de gekozen opties aan de slag met je lesontwerp (zie format Brightspace). <p>* Zie blz. 58 – 59 – 60 uit <i>Differentiëren is te leren!</i> (Berben, 2018)</p>	
Minimale lesdoelen: <ul style="list-style-type: none"> - - - - 	
Uitdagen lesdoelen: <ul style="list-style-type: none"> - - - 	
Het keuzemenu tref je op de achterzijde →	

Keuze 1: Geheugen (opslag)		
128GB Zie blz. 58 - 59 uit <i>Differentiëren is te leren!</i> (Berben, 2018). <ul style="list-style-type: none"> - Je lesontwerp bevat minimaal twee inhoudelijke lesdoelen. 	256GB Zie blz. 58 - 59 uit <i>Differentiëren is te leren!</i> (Berben, 2018). <ul style="list-style-type: none"> - Je lesontwerp bevat een inhoudelijk lesdoel en een procesdoel. 	512GB Zie blz. 58 - 59 uit <i>Differentiëren is te leren!</i> (Berben, 2018). <ul style="list-style-type: none"> - Je lesontwerp bevat minimaal twee inhoudelijke lesdoelen en een procesdoel.
○	○	○
Keuze 2: Internet (data)		
10GB per maand Zie blz. 60 t.m. 64 uit <i>Differentiëren is te leren!</i> (Berben, 2018). <ul style="list-style-type: none"> - Je verdeelt de klas in 2 groepen (instructiegevoelig – instructieafhankelijk) op basis van je kennis over hun schrijfvaardigheid en/ of leesvaardigheid. - Je zoekt hierbij minimaal 6 verschillende (werkboek)opdrachten van minimaal denkniveau 3 of hoger. - De instructieafhankelijke groep mag zelf kiezen welke opdrachten ze maken (minimaal 4), zelf maak je met de instructiegevoelige groep minimaal 3 opdrachten klassikaal. 	20GB per maand Zie "Oratie, Eddie Denessen-pagina 4.pdf" en <i>Differentiëren is te leren!</i> blz. 60 t.m. 64 (Berben, 2018). <ul style="list-style-type: none"> - Je verdeelt de klas in 3 groepen (zon, maan en ster) op basis van je kennis over hun schrijfvaardigheid en/ of leesvaardigheid en voert de instructie(s) uit zoals omschreven in het artikel. - Daarnaast zorg je voor voldoende verwerkingsmateriaal (minimaal denkniveau 3) voor alle drie de groepen met extra uitdagend materiaal voor de zongroep (minimaal denkniveau 4). - De zongroep mag zelf kiezen welke opdrachten ze maken (minimaal 4), zelf maak je met de instructiegevoelige groep(en) minimaal 3 opdrachten klassikaal. 	UNLIMITED+ (10GB per dag) Zie "Oratie, Eddie Denessen-pagina 4.pdf" en <i>Differentiëren is te leren!</i> blz. 60 t.m. 64 (Berben, 2018). <ul style="list-style-type: none"> - Je verdeelt de klas in 3 groepen (zon, maan en ster) op basis van je kennis over hun schrijfvaardigheid en/ of leesvaardigheid en voert de instructie(s) uit zoals omschreven in het artikel. - Je zoekt hierbij minimaal 6 verschillende (werkboek)opdrachten van minimaal denkniveau 3 of hoger voor alle drie de groepen. - De zongroep mag zelf kiezen welke opdrachten ze maken (minimaal 4), zelf maak je met de instructiegevoelige groep(en) minimaal 3 opdrachten klassikaal.
○	○	○
Keuze 3: Robuustheid (stevigheid)		
Waterafstotend De les duurt ca. 30 – 45 minuten.	Waterdicht De les duurt ca. 45 – 60 minuten.	Waterdicht en val 3 meter De les duurt ca. 60 – 100 minuten.
○	○	○

Leerlijn Pedagogiek

Pedagogiek en Didactiek niveau 1 – Ken je groep & leren lesgeven

Verschillen tussen leerwegen en leerlingen onderzoeken.
Verschillen tussen didactiek en pedagogiek herkennen en plaatsen bij de doelgroep.

Pedagogiek niveau 2 – Ken je groep

Welke pedagogische interventies kan ik zoal doen t.b.v. groepsdynamiek en veilig leerklimaat?
Twee pedagogische interventies ontwerpen

Pedagogiek niveau 3 – Inclusief onderwijs

Hoe ziet de zorgstructuur van je stageschool er uit?
Interventie ontwerpen t.b.v. individuele leerling (of klas) met zorgbehoeften.

Pedagogiek niveau 3 – Professionele identiteit

Hoe zit het met de verschillende functies van het onderwijs, schoolbeleid, visie van de school, persoonlijke onderwijsvisie en beroepsethiek?

Leerlijn Didactiek

Pedagogiek en Didactiek niveau 1 – Ken je groep & leren lesgeven

Verschillen tussen leerwegen en leerlingen onderzoeken.
Verschillen tussen didactiek en pedagogiek herkennen en plaatsen bij de doelgroep.

Didactiek niveau 2 - Lesgeven

Hoe maak je een goede lesvoorbereiding? Welke vragen stel ik? Hoe werkt het geheugen? Hoe pas ik dit goed toe in de praktijk?

Didactiek niveau 2- ICT

Hoe en welke ICT/ onderwijsleertechnologie zet je in zodat het écht een bijdrage levert aan het leren?

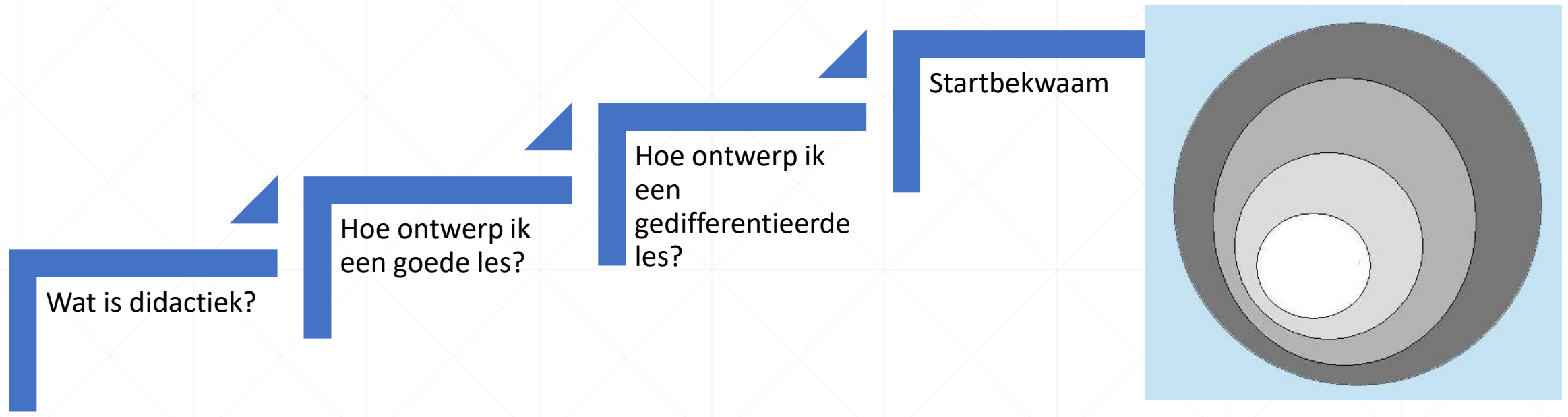

Didactiek niveau 3 – Ontwerpend lesgeven

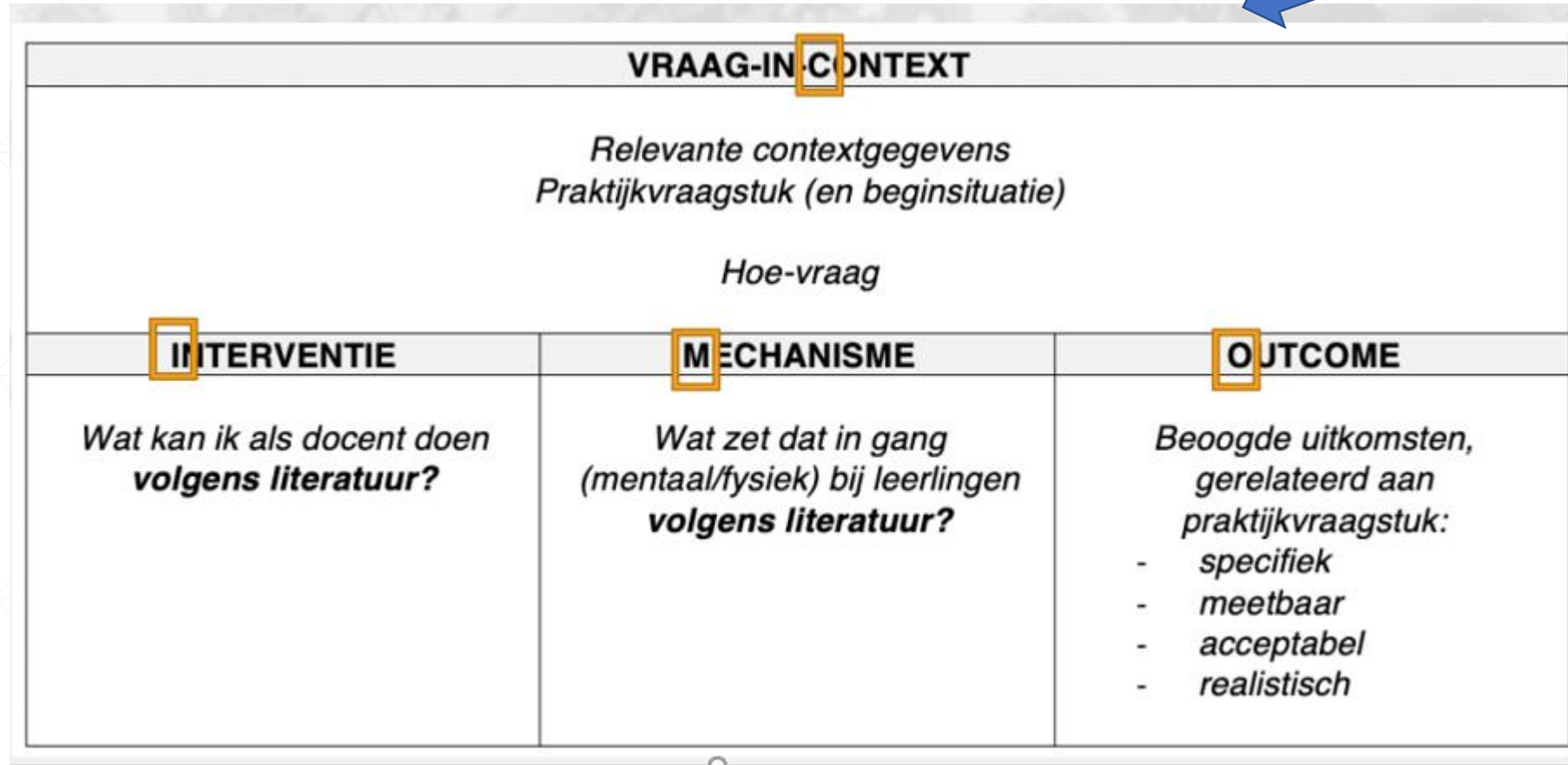
Wat is samenwerkend leren en differentiëren en hoe weet/ meet ik of hetgeen wat ik doe effectief is?

Ontwerpen in toenemende complexiteit

- HR: aanleren belangrijkste pedagogische en didactische principes en bijbehorende kernbegrippen.
- Werkplekleren: deze principes en kernbegrippen toepassen in steeds complexer wordende situaties (zie voorbeeld).

CIMO-Logica

Welk vraagstuk of welk aspect van mijn vraagstuk pak ik aan en waarom? Wat is er precies aan de hand en volgens wie? Wat weet ik al over het probleem? Welke factoren spelen mogelijk een rol? Aan welke condities moet worden voldaan om de interventie te laten werken?

Voorbeeld CIMO

Vraag in Context

Elke week krijgt de MBO-4 klas Engels. Binnen deze klas zit er veel verschil in het niveau, omdat er studenten zijn die al een andere opleiding hebben gevolgd. Ook is het verschil in leeftijd soms groot, waardoor er verschil in ervaring is. Dit zorgt voor een kenniskloof en levert niet iedereen altijd evenveel opdrachten in.

Hoe zorg ik ervoor dat de kenniskloof tussen studenten van klas MBO4 door middel van differentiëren wordt verkleind?

Interventie

Tijdens de les zal onderscheid gemaakt worden tussen instructie-afhankelijke en onafhankelijke groepen (Tomlinson, 2014)

Mechanisme

Door het aanbieden van extra steun bij de instructie-afhankelijke groepen, wordt de kenniskloof verkleind (Tomlinson, 2014)

Outcome

De studenten zitten aan het einde van de lessenserie allemaal op minimaal op A2 niveau.

Praktische zaken

Weekoverzicht blok 1 (Didactiek N3)

Blok 1			
Week	Thema	Aan het einde van de les kun je...	Voorbereiding
1.1	Introductie & herhaling CIMO + koppeling stage N3	<ul style="list-style-type: none"> - De opzet van de cursus beschrijven - Uitleggen op welke manier de docent met behulp van de CIMO-logica zijn eigen onderwijs kan verbeteren. - Uitleggen wat samenwerkend leren inhoudt - Uitleggen wat differentiëren inhoudt 	<ul style="list-style-type: none"> - Lezen: - Handleiding 'Didactiek N3: Ontwerpend lesgeven' - Handleiding 'Prof. Handelen & WPL niveau 3'
1.2	Uitleg samenwerkend leren + samenwerkingsstructuren	<ul style="list-style-type: none"> - De kenmerken van samenwerkend leren benoemen en uitleggen - Beschrijven op welke manieren de docent samenwerkend leren kan bevorderen 	Lezen: <ul style="list-style-type: none"> - Van Ast, de Loor & Spijkerboer H2 t/m 5
1.3	Uitleg samenwerkend leren + organisatie + taalgericht lesgeven	<ul style="list-style-type: none"> - De verschillende groepsvormen en de daarbij te hanteren regels, die bij samenwerkend leren worden gebruikt, beschrijven en aangeven wat je als leraar moet doen om deze in de praktijk te brengen. 	Lezen: <ul style="list-style-type: none"> - Van Ast, de Loor & Spijkerboer H2 t/m 5
1.4	Uitvoeren samenwerkend leren organisatie	<ul style="list-style-type: none"> - De principes van samenwerkend leren toepassen in de praktijk 	Voorbereiden: <ul style="list-style-type: none"> - Werkvorm uitwerken en uitvoeren in de les
1.5	Differentiëren: Theorie en het stappenplan	<ul style="list-style-type: none"> - In eigen woorden uitleggen wat differentiëren inhoudt - Het stappenplan volgens Berben (2018) uitleggen 	Lezen: <ul style="list-style-type: none"> - Berben H1 t/m 3
1.6	Lesvrije week		Uitvoeren: <ul style="list-style-type: none"> - Bespreek met je WPB welk thema het beste past in jouw klas - Bedenk wat het probleem is en wat je wilt bereiken
Herfstvakantie			
1.7	Differentiëren: Gegevens verzamelen met OLT	<ul style="list-style-type: none"> - OLT gebruiken om gegevens te verzamelen 	
1.8	Geen les		Deadline: onderzoeksplan 3 november 2023

Hoe ziet zo'n eindopdracht eruit?

- **Onderzoeksplan:**

In periode 1 ligt de nadruk op het opzetten van je ontwerponderzoek in 4 stappen. Je onderzoeksplan bevat maximaal 750 woorden. Je mag de tekst in een CIMO-schema zetten, maar je mag dit ook door middel van een lopend verhaal doen. Het onderzoeksplan bevat de volgende onderdelen: contextanalyse – interventie – mechanisme – outcome.

- Je opzet moet goedgekeurd worden door je werkplekbegeleider en je docent om te kunnen starten aan het volgende onderdeel. Je zult geen cijfer krijgen voor het onderzoeksplan, maar het is wel een vereiste om de cursus te kunnen afronden. Deze lever je in op Brightspace. In bijlage 1 vind je welke onderdelen er in het onderzoeksplan moeten terugkomen.

- *Deadline: 3 november 2023*

- **Onderzoeksposter:**

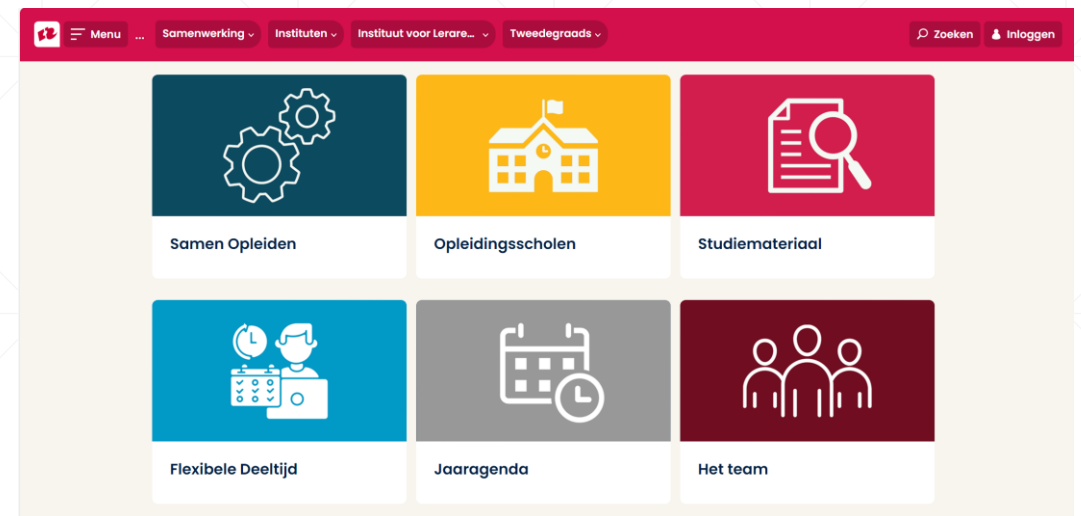
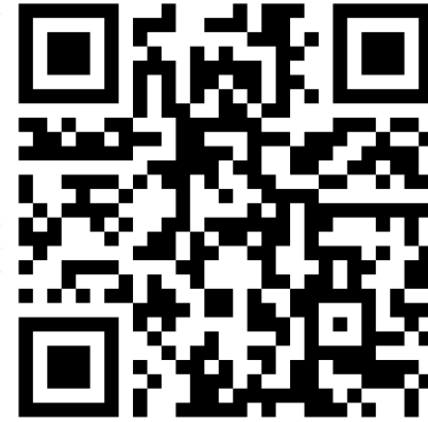
In periode 2 ligt namelijk de nadruk op het uitvoeren van je ontwerponderzoek en op het verzamelen, analyseren, interpreteren én presenteren van de gegevens. De resultaten hiervan presenteer je tijdens de didactiekmarkt in week 2.7 en de poster lever je in op Brightspace. In bijlage 2 vind je richtlijnen voor de onderzoeksposter. Op Brightspace vind je enkele voorbeelden van een onderzoeksposter.

- *Didactiekmarkt: ntb*
- *Deadline: 19 januari 2024*

Brainstorm

- Veel 'ontwerp opdrachten' voor in de praktijk, wat zien WPB en SO daarvan terug?
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat studenten meer inzicht tonen in de opdrachten die ze in het werkplekleren moeten uitvoeren?
- Hoe kunnen schoolopleiders/WPB de studenten hierbij het beste ondersteunen?
- Wat kan HR hierin verbeteren/anders doen?

Afsluiting

Zijn er nog vragen?

